

Malhostovice (okr. Brno-venkov)**Kostel sv. Vavřince, parc. č. 33/2.**

Novověk. Pohřebiště/hřbitov. Sonda. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – -604106.68, -1144580.80

V červenci roku 2020 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum na pozemku parcely č. 33/2 v souvislosti s výstavbou nového kabelového vedení nízkého napětí ke kostelu sv. Vavřince. Ve startovací jámě pro protlak při severozápadním rohu kostela byla částečně odkryta jáma zcela zaplněná lidskými kostmi, která představuje běžnou nejjednodušší formu pietního ukládkání ostatků z narušených hrobů původního hřbitova. Jáma byla zapuštěna do kulturní vrstvy, z níž se podařilo kromě jednotlivých lidských kostí získat i železný hřeb a zlomek keramické nádoby zařaditelný rámcově do novověku. Sama pak byla porušena základovou rýhou pro zed' neznámého stáří a účelu. Absence chronologicky citlivých nálezů ve výplni jámy znemožňuje přesnější datování, zcela jistě však musí pocházet z doby před rokem 1832, kdy došlo k přeložení hřbitova za vesnici (Doležel 2001; Horák 2001).

Literatura

Doležel, J. 2001: Vsi v úrodné kotlině. Osídlení Malhostovicka a Nuzířovska ve středověku (700–1526). In: P. Grünwald, V. Podborský (eds.): *Malhostovice-Nuzířov. Od nejdávější minulosti po současnost*. Tišnov: J&J Morava, 43–76.

Horák, J. 2001: V rámci říše Habsburků. In: P. Grünwald, V. Podborský (eds.): *Malhostovice-Nuzířov. Od nejdávější minulosti po současnost*. Tišnov: J&J Morava, 77–113.

Summary

During a rescue excavation in front of the church of St Lawrence in Malhostovice (Brno-Country District) in July 2020, a pit filled with human bones was partially uncovered near the northwest corner of the church. This was a common form of reverent deposition of human remains from disturbed graves in the original churchyard. The pit is from before 1832 when the cemetery was relocated outside the village.

Michal Přichystal

Modřice (okr. Brno-venkov)**Ul. Havlíčkova, parc. č. 136/1.**

Vrcholný středověk – novověk. Vesnice/městečko. Vertikální řez.

Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1268878N, 16.6140064E

V průběhu léta proběhl záchraný archeologický výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu na ulici Havlíčkova v historickém jádru Modřic. V průběhu stavby došlo k vyhloubení malého sklepního prostoru a základových pasů. Bylo dokumentováno souvrství o mocnosti až 80 cm a několik zahloubených objektů, stejně jako relikty zděného sklepa. Mezi vrstvami bylo možno identifikovat mj. podlahové a pochozí úrovně, štěty a propálené vrstvy/destrukce. Dále byly zaznamenány kulevé jámy, zásypy sklepů a zbytek jednoho lochu. Nejstarší nálezy pocházejí z 2. poloviny 13. století, v nálezovém souboru je zastoupena také novověká keramika.

Literatura

AMČR: Záznam M-202001712 [cit. 2021-10-07]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A rescue excavation carried out in Havlíčkova Street in Modřice cadastral area (Brno-Country District) in 2020 detected remnants of medieval and Modern Period occupation.

Jiří Zubalík

Mohelnice (k. ú. Řepová, okr. Šumperk)**Západní svah mezi vrchem Kamenná a Řepovským potokem, parc. č. 480, 736/1.**

Pozdní středověk. Důl. Geochemický průzkum. Badatelský výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum Mohelnice, inv. č. A92827–A92854.

Lokalizace: WGS-84 – 49.8007778N, 16.8678611E

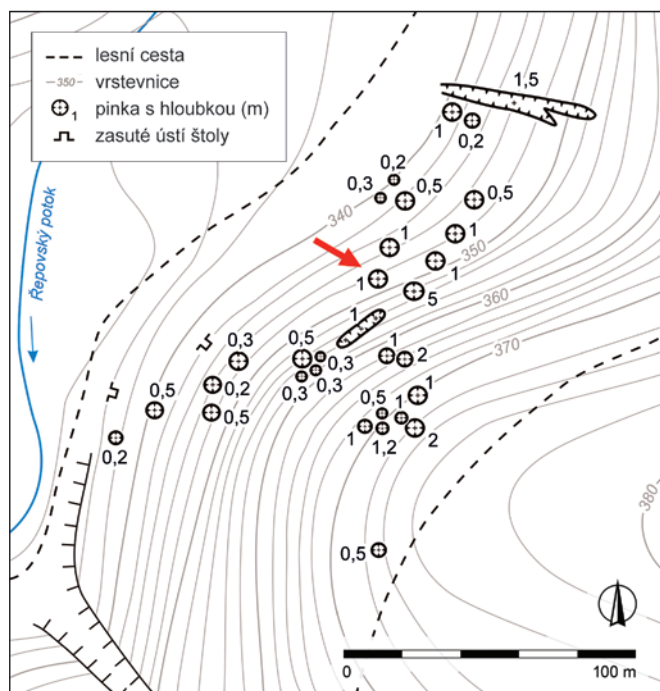
Na rozhraní katastrů Řepová a Křemačov (cca 0,5 km jižně od Řepové na Mohelnicku), v lesním svahu západního sklonu, mezi vrchem Kamenná (394 m n. m.) a Řepovským potokem se nachází areál s pozůstatky hornické činnosti. Ve strmém svahu na ploše cca 100 × 150 m se zachovalo asi 30 většinou kruhových pinok (patrně zasutých průzkumných šachtic). Dva hlavní pinokové tahy i celé pinokové pole jsou orientovány ve směru SV–JZ, tedy souhlasně se směry zdejších žil. V historických pramenech existuje k dolování v okolí Řepové několik zpráv z průběhu 16. a 17. století v urbáři mírovského panství. Hovoří se o dolech na stříbronosný galenit, hledání zlata a stříbra na biskupských statcích a nalezení nadějně rudy (rozběr viz Dolníček et al. 2019, 110–111).

Geolog M. Nepejchal ve spolupráci s V. Flášarem provedli v září roku 2017 odběr mineralogických vzorků ze sutí jedné zasypané průzkumné šachtice. Z vrchní části profilu, povrchové vrstvy lesní hrabanky a podpovrchové humózní zeminy získali soubor zlomků keramiky (na čtyři desítky kusů), zvířecích kostí (tři kusy) a železné hornické kladívko s plochými čely (perlík). Další železné artefakty archeologické povahy (tři hornická kladívka, přezka, fragment podkovy, klín, hřeby a další) pochází z detektorového průzkumu okolí této šachtice. Zmapovali rovněž veškeré terénní relikty na této montánní lokalitě (Dolníček et al. 2019; obr. 77).

Získaný keramický soubor sestává ze 42 kusů, některé jsou slepeny z více fragmentů. Dle V. Goše se v souboru vyskytuje jak hrnčina vyrobená z běžného materiálu, typická pro průběh 15. století (několik režných okrajů hrncovitých a mísovitých nádob, včetně jednoho fragmentu s vnitřní glazurou hnědé barvy), tak i střepy nádob s typickým strupatým povrchem s puchýřky – tzv. loštická keramika. Jedná se o tři okraje z loštických pohárů (typ I) a okraje s okružím z hrncovitých tvarů. Železné artefakty jsou chronologicky méně citlivé (zatím nebyly konzervovány). Archeologický materiál získaný při geologickém průzkumu jedné z průzkumných šachtic posouvá hornické dění na lokalitě o jedno století dále do minulosti oproti písemným zprávám.

Literatura

Dolníček, Z., Nepejchal, M., Ulmanová, J. 2019: Řepová u Mohelnice – mineralogicky nejpestřejší žilný rudní výskyt v moravskoslezském kulmu. *Bull Mineral Petrolog* 27(1), 109–135. Dostupné také z: <http://www.bullmineral.cz/paper/download/201/fulltext>.

Obr. 77. Mohelnice, Řepová. Šipka označuje šachtici, ze které pochází archeologické nálezy. M. Nepejchal.

Fig. 77. Mohelnice, Řepová. The arrow marks the shaft from which the archaeological finds were gathered. M. Nepejchal.

Summary

A complex with remnants of mining activity (Fig. 77) is situated on the boundary of Řepová and Křemačov cadastral areas (Šumperk District), between Kamenná Hill and the Řepovský Stream. In September 2017, the geologist M. Nepejchal took mineralogical samples from the rubble of a filled prospect shaft, having gathered artefacts of an archaeological character (pottery fragments, animal bones and an iron sledgehammer) datable to the 15th century. A detector survey of the surrounding area yielded more iron artefacts.

Jakub Halama

Moravské Knínice (okr. Brno-venkov)

„U Tří Rumunů“, parc. č. 826/1.

Středověk. Neurčený areál. Náhodný zásah/nález. Průzkum.
Uložení nálezu: Soukromá sbírka.

Lokalizace: WGS-84 – 49.28025N, 16.505972222E

V dubnu roku 2020 náhodně nalezl A. Romanovský v lesním terénu asi 150 metrů severovýchodně od vrcholu „U Tří Rumunů“ (404,7 m n. m.) železný hrot kopí (obr. 78). Místo nálezu je situováno v nadmořské výšce okolo 388 m, v horní partii severovýchodního svahu, který klesá k levému břehu Kuřimky. Jedná se o kompletní železný hrot kopí o celkové délce 306 mm. Dlouhá listovitá čepel s maximální šířkou ve spodní části je zakončena lehce zkoseným hrotem. Střed čepele je zpevněn podélným žebrem, které přechází v dlouhou, mírně se rozšiřující tulej kruhového průřezu. Formálně odpovídá kopím typu IIIb podle A. Ruttkaye (1976, 300–301, Abb. 36), jejichž bližší časové zařazení je však obtížné, neboť se jedná o tvar, jenž se udržuje od doby železné až do konce středověku. Předmět by mohl souviset s lokalitou v trati „Poloudělí“, vzdálenou

Obr. 78. Moravské Knínice. Železné kopí. Foto M. Přichystal.

Fig. 78. Moravské Knínice. Iron spear. Photo by M. Přichystal.

zhruba 400 m na severovýchod, v jejímž rámci měly být staršími povrchovými sběry získány zlomky keramických nádob ze 14. a 15. století, výjimečně i jednotlivé starší středověké střepy (Belcredi 1989, 191).

Literatura

Belcredi, L. 1989: Období středověku. In: L. Belcredi a kol.:

Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 183–196.

Ruttkay, A. 1976: Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei (II). *Slovenská archeológia* XXIV(2), 245–395.

Summary

In April 2020, A. Romanovský accidentally found an iron spearhead (Fig. 78) in a forest about 150 m northeast of “U Tří Rumunů” Hill (Moravské Knínice cadastral area, Brno-Country District). Formally, it corresponds to type IIIb spears (Ruttkay 1976, Abb. 36, 300–301), whose shape persisted from the Iron Age to the end of the Middle Ages. The object might be associated with a nearby medieval site in “Poloudělí” field.

Michal Přichystal, Adam Romanovský

Náklo (k. ú. Mezice, okr. Olomouc)

Náklo-Mezice; „U Rybníka“, „Prostřední traty“, parc. č. 89/11.

Mladohradištní období (RS4), novověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc.

Lokalizace: WGS-84 – 49.6695389N, 17.1220183E; 49.6689642N, 17.1238250E; 49.6681339N, 17.1233428E; 49.6687531N, 17.1215589E

V březnu až červnu 2020 pokračoval záchranný výzkum Archeologického centra Olomouc při rozšiřování nákelské šterkovny, navazující na plochu prozkoumanou v roce 2019 (Vránová 2020, 178). Nadmořská výška v místě pozitivních nálezů se pohybovala od 225 do 226 m. Výzkumu předcházela plošná skrývka (cca 1,5 ha), která odkryla kulturní vrstvu s pozůstatky lidských aktivit na ploše 0,55 ha. Během skrývky se uskutečnil i detektorový průzkum, díky němuž se podařilo získat kolekci kovových artefaktů datovaných do období kultury lužických popelnicových polí (viz oddíl Doba bronzová), středověku a novověku.

Časně středověká keramika byla zachycena na více místech kulturní vrstvy a v jednom sídlištním objektu. Jižní a východní část lokality protínaly mělké, do novověku datované příkopy – pozůstatky odvodňovacích stuh a meliorace.

Literatura

Vránová, V. 2020: Náklo (k. ú. Mezice, okr. Olomouc).

Přehled výzkumů 61(1), 178.